Viite: HE 87/2021 vp

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ENERGIAN ALKUPERÄTAKUISTA

Työ- ja elinkeinoministeriö antaa talousvaliokunnan pyynnöstä lisäselvityksen valiokunnan kuulemisissa 26.5.2021 sekä 14.10.2021 annetun selvityksen sekä 8.9.2021, 7.10.2021 ja 13.10.2021 toimitettujen vastineiden lisäksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö (jäljempänä myös ministeriö) esittää lisäselvityksenään otsikon asiassa talousvaliokunnalle seuraavaa:

Yhdyskuntajätteen bio-osuus Ruotsissa

Poltettavan jätteen bioperäisen osuuden määrittämisen menetelmät eroavat huomattavasti Suomen ja Ruotsin välillä. Ruotsissa suurimmat jätettä polttavat laitokset (8 laitosta, yhteensä noin 90 % jätettä polttavien laitosten päästöistä) määrittävät bioperäisten CO2-päästöjen osuuden savukaasuista. Osa jätettä polttavista laitoksista Ruotsissa kuuluu päästökauppaan, minkä johdosta velvoitteet CO2-päästöjen tarkkailuun ovat huomattavasti tarkemmat kuin päästökaupan ulkopuolisissa laitoksissa. Ruotsissa savukaasuista mitattuja tietoja bioperäisen CO2-päästöjen osuuksista hyödynnetään muiden jätettä polttavien laitosten päästöjen laskennassa vuoden viiveellä. Vuonna 2019 jätteenpolton bioperäinen osuus on ollut 61 prosenttia ja fossiilinen 39 prosenttia.

Energiaviraston nykyisen linjauksen mukaan Tilastokeskuksen polttoaineluokituksen mukaisia sekapolttoaineiden oletettuja bio-osuuksia voidaan hyödyntää alkuperätakuiden myöntämisessä sekapolttoaineilla tuotetulle sähkölle, jos tarkempia tietoja biohajoavasta osuudesta ei ole saatavissa. Tarkempia mittaukseen perustuvia tietoja on näin ollen mahdollista hyödyntää alkuperätakuiden myöntämisen perusteena. Suomessa jätteenpolttolaitokset eivät kuulu päästökauppaan, joten velvoitetta bioperäisten CO2-päästöjen osuuden määrittämiselle ei ole.

Hukkalämmön määritelmän tulkinta

Olemme tiedustelleet komission näkemystä siihen, tulisiko jätteenpolttolaitosten tuottama lämpö luokitella RED II -direktiivin[1] mukaiseksi hukkalämmöksi. Komission vastaus oli hyvin yksiselitteinen ja ministeriön esittämän tulkinnan mukainen. Komissio katsoo, että jätteenpoltolla tuotettu lämpö on päätuote eikä sivutuote, ja näin ollen lämpöä ei voida luokitella hukkalämmöksi RED II -direktiivin määritelmän mukaan.

Olemme tiedustelleet myös Ruotsista RED II -direktiivin alkuperätakuita koskevan sääntelyn toimeenpanon aikataulua ja sisältöä. Direktiivin alkuperätakuusääntelyn toimeenpaneva laki on vielä valmistelussa ja lämmön ja jäähdytyksen osalta suunnitelmissa on myöntää alkuperätakuita uusiutuvan lämmön ja jäähdytyksen lisäksi myös hukkalämmölle ja –kylmälle sekä fossiilisiin energialähteisiin perustuvalle lämmölle ja jäähdytykselle. Ruotsin lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin tulevalta ylläpitäjältä Energimyndighetenilta saadun tiedon mukaan jätteenpoltolla tuotetun lämmön luokittelu hukkalämmöksi ei ole herättänyt keskustelua Ruotsissa. Energimyndighetenin näkemyksen mukaan jätettä polttavan CHP-laitoksen lämmön tuotantoa ei voida pitää prosessin sivutuotteena eikä näin ollen myöskään hukkalämpönä.

Inkeri Lilleberg
Erityisasiantuntija

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä.